

DEFINICIJA POKLICA BABICE *

BABICA JE OSEBA, KI JE USPEŠNO ZAKLJUČILA PREDPISANE ŠTUDIJSKE OBVEZNOSTI, JE VPISANA V REGISTER ZDRAVSTVENIH DELAVCEV IN JE PRIDOBILA LICENCO ZA OPRAVLJANJE DELA ZNOTRAJ DRŽAVE.

BABICA JE PREPOZNANA KOT ODGOVORNA IN ZANESLJIVA STROKOVNJAKINJA, KI PODPIRA, NEGUJE IN SVETUJE ŽENSKI MED NOSEČNOSTJO, PORODOM IN V POPORODNEM OBDOBJU TER IZVAJA TUDI BABIŠKO NEGO NOVOROJENČKA IN DOJENČKA. TA SKRIB VKLJUČUJE PREVENTIVNE UKREPE, PROMOCIJO NORMALNEGA PORODA, PREPOZNAVANJE ZAPLETOV PRI MATERI IN OTROKU, DOSTOP DO ZDRAVSTVENEGA VARSTVA ALI DRUGE USTREZNE POMOČI TER IZVEDBO NUJNIH UKREPOV.

BABICA IMA POMEMBNO VLOGO PRI ZDRAVSTVENI VZGOJI ŽENSKÉ, DRUŽINE IN ŠIRŠE DRUŽBENE SKUPNOSTI. NJENO DELOVANJE VKLJUČUJE PRENATALNO VZGOJO, PRIPRAVO NA ODGOVORNO STARŠEVSTVO, POSEGA PA TUDI NA PODROČJE ZDRAVJA ŽENSK, SPOLNOSTI ALI REPRODUKTIVNEGA ZDRAVJA TER ZDRAVJA OTROK.

BABICA LAHKO DELUJE NA DOMU, SKUPNOSTI, BOLNIŠNICAH, KLINIKI IN ZDRAVSTVENIH DOMOVIH.

*DEFINICIJA POKLICA BABICE, KI JO JE SPREJELA MEDNARODNA ZVEZA BABIC (ICM) JULIJA 2005, BRISBANE, AVSTRALIJA

BABICA V SLOVENSKEM PROSTORU ZAJEMA VSE DOSEDANJE STROKOVNE NAZIVE V ZVEZI S POKLICEM BABICE: MEDICINSKA SESTRA – BABICA, VIŠJA MEDICINSKA SESTRA S SPECIALIZACIJO IZ PORODNIŠKE ZDRAVSTVENE NEGE, DIPLOMIRANA BABICA, DIPLOMIRANI BABIČAR, MAGISTER/MAGISTRA BABIŠTVA).

V BESEDILU UPORABLJENI IZRAZ BABICA SE NANAŠA NA OBA SPOLA.



KODEKS ETIKE ZA BABICE

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER - BABIC SLOVENIJE



KODEKS ETIKE ZA BABICE SLOVENIJE

- 1. NAČELO:** Babica pri svojem delu spoštuje in zagovarja temeljne človekove pravice, pravice matere, otroka in družine.
- 2. NAČELO:** Babica spoštuje pravico ženske do izbire in odločanja.
- 3. NAČELO:** Babica spoštuje zasebnost in dostojanstvo ženske, otroka in družine. Pri tem jo zavezuje poklicna molčečnost.
- 4. NAČELO:** Babica je v okviru svojih poklicnih pristojnosti samostojna. Dolžna je izvajati kakovostno in varno babiško nego, utemeljeno na raziskavah, ter je za to moralno, etično, strokovno in pravno odgovorna.
- 5. NAČELO:** Babica deluje zdravstvenovzgojno in promovira zdravje.
- 6. NAČELO:** Babica se zaveda medsebojne odvisnosti na strokovnem področju in sodeluje z drugimi strokovnjaki.
- 7. NAČELO:** Babica si prizadeva za vseživljenjsko učenje, za širitev strokovnega znanja in za raziskovalnega delo.

1. NAČELO: BABICA PRI SVOJEM DELU SPOŠTUJE IN ZAGOVARJA TEMELJNE ČLOVEKOVE PRAVICE, PRAVICE MATERE, OTROKA IN DRUŽINE.

• BABICA SPOŠTUJE NAČELO ENAKOSTI IN ZAGOTAVLJA VSEM ENAKO KAKOVOSTNO BABIŠKO NEGO, NE GLEDE NA NARODNOST, RASO, SPOL, JEZIK, VERO, POLITIČNO PREPRIČANJE, IZOBRAZBO ALI SOCIALNI POLOŽAJ. HKRATI ZAGOTAVLJA, DA NIHČE NE BO PRIKRAJŠAN ALI OŠKODOVAN ZARADI SVOJEGA ZDRAVSTVENEGA STANJA, FIZIČNE ALI PSIHIČNE NEZMOŽNOSTI, VIDEZA, STAROSTI, KULTURE IN VREDNOT, STANU ALI SPOLNE USMERJENOSTI TER ZDRAVJU ŠKODLJIVIH RAZVAD. NEPRISTRANSKA JE PRI OBRAVNAVI MARGINALNIH SKUPIN.

• BABICA PRI IZVAJANJU BABIŠKE NEGE PRISTOPA K ŽENSKI IN NJENI DRUŽINI CELOSTNO; UPOŠTEVA NJIHOVE FIZIČNE, PSIHIČNE, SOCIALNE IN DUHOVNE POTREBE TER JE NJIHOVA ZAUPNICA IN ZAGOVORNICA.



KODEKS ETIKE ZA BABICE
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER - BABIC SLOVENIJE



2. NAČELO: BABICA SPOŠTUJE PRAVICO ŽENSKÉ DO IZBIRE IN ODLOČANJA.

• BABICA PODPIRA PRAVICO ŽENSKÉ, DA AKTIVNO SODELUJE V ODLOČITVAH O NJENI ZDRAVSTVENI OSKRBI. SPOŠTUJE NJENO PRAVICO DO IZBIRE, KI TEMELJI NA POPOLNI INFORMIRANOSTI IN SOGLASJU TER TER ŽENSKO SPODBUJA, DA SE ZAVE LASTNE ODGOVORNOSTI ZA IZID SVOJIH ODLOČITEV.

• BABICA ZAGOTAVLJA PRAVNO IN MORALNO PRAVICO VSAKE ŽENSKÉ DO SAMOODLOČANJA V ČASU NOSEČNOSTI, PORODA IN ZGODNJEGA STARŠEVSTVA.

• BABICA OMOGOČA IN VZPODBUJA PODPORNÓ VLOGO PARTNERJA IN DRUŽINE V OBDOBJU NOSEČNOSTI, PORODA IN ZGODNJEGA STARŠEVSTVA.

OMEJITVE

• BABICA SE ZAVEDA, DA LAHKO PRIDE DO OKOLIŠČIN, KO ODLOČITVE ŽENSKÉ NA OSNOVI INFORMIRANEGA SOGLASJA NE BO MOGOČE V CELOTI IZPOLNITI. V PRIMERU, KO BI ODLOČITEV ŽENSKÉ POMENILA OGROŽANJE ŽIVLJENJA ZA NJO IN/ALI OTROKA, JE BABICA DOLŽNA ŽENSKI SITUACIJO POJASNITI NA NJEJ RAZUMLJIV NAČIN IN RAVNATI V SKLADU S STROKOVNO UTEMELJENO IN VELJAVNO DOKTRINO.

3. NAČELO: BABICA SPOŠTUJE ZASEBNOST IN DOSTOJANSTVO ŽENSKÉ, OTROKA IN DRUŽINE. PRI TEM JO ZAVEZUJE POKLICNA MOLČEČNOST.

• BABICA UPOŠTEVA IN SPOŠTUJE PRAVICO ŽENSKÉ DO ZASEBNOSTI IN DOSTOJANSTVA PRI IZVAJANJU BABIŠKE NEGE.

• BABICA JE DOLŽNA VAROVATI KOT POKLICNO SKRIVNOST VSE INFORMACIJE O ŽENSKI IN OTROKU, KI SO ZDRAVSTVENEGA, OSEBNEGA, DRUŽINSKEGA ALI SOCIALNEGA ZNAČAJA.

• BABICA SPOŠTUJE IN ZAGOTAVLJA ZAUPNOST PODATKOV V SKLADU Z ŽELJO ŽENSKÉ IN VELJAVNO ZAKONODAJO IN RAZKRIJE DOLOČENE PODATKE LE KADAR JE OGROŽENO ZDRAVJE ALI VARNOST ŽENSKÉ ALI OTROKA. KADAR JE POTREBNO RAZKRITJE PODATKOV, O TEM SEZNANI LE TISTE SODELAVCE V BABIŠKI ALI ZDRAVSTVENI OBRAVNAVI ŽENSKÉ, KI BI LAHKO PREPREČILI ŠKODLJIVE POSLEDICE SPOŠTOVANJA ZAUPNOSTI.

• BABICA ZAGOTAVLJA ZASEBNOST IN ZAUPNOST PODATKOV NE GLEDE NA OBLIKO V KATERI SO PODATKI SHRANJENI.



KODEKS ETIKE ZA BABICE
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER - BABICE SLOVENIJE



4. NAČELO:

BABICA JE V OKVIRU SVOJIH POKLICNI PRISTOJNOSTI SAMOSTOJNA. DOLŽNA JE IZVAJATI KAKOVOSTNO IN VARNO BABIŠKO NEGO, UTEMELJENO NA RAZISKAVAH, TER JE ZA TO MORALNO, ETIČNO, STROKOVNO IN PRAVNO ODGOVORNA.

- BABICA POSAMEZNIKOM, ZA KATERE SKRBI, ZAGOTAVLJA NAJBOLJŠO MOŽNO STROKOVNO OBRAVNAVO, KI TEMELJI NA RAZISKOVALNIH DOKAZIH TER JE V SKLADU S FILOZOFSKIMI STALIŠČI BABIŠKE STROKE.
- BABICA SE ZAVEDA NOTRANJIH POTENCIALOV ŽENSKE, ZATO V SKRBI ZANJO UPOŠTEVA NJENO LASTNO, INTUITIVNO VEDENJE O SAMI SEBI.
- PRIMARNA SKRIB BABICE STA ŽENSKA IN NJEN OTROK; OB TEM NE SME ZANEMARITI NJUNEGA OŽJEGA SOCIALNEGA OMREŽJA- PARTNER-JA/-KE, DRUŽINE TER POMEMBNIH DRUGIH, KI OBLIKUJEJO PODPORNİ SISTEM POSAMEZNICE.
- BABICA JE ZA SVOJE STROKOVNE ODLOČITVE, DEJANJA IN IZIDE ODGOVORNA PRED SVOJO VESTJO, ŽENSKO IN NJENO DRUŽINO, BABIŠKO STROKO IN DRUŽBO.
- V KOLIKOR BABICA UGOTOVI, DA NA POSAMEZNEM PODROČJU KAKOVOST ZDRAVSTVENE IN SOCIALNE OBRAVNAVE ŽENSKE, OTROKA IN/ALI NJUNE DRUŽINE NI USTREZNA, JE DOLŽNA DATI POBUDE ZA IZBOLJŠAVE. TO VKLJUČUJE (PRE)OBLIKOVANJE STANDARDOV, PA TUDI PRIJAVO NEETIČNEGA ODNOSA OZ. RAVNANJA STANOVSKIH KOLEGOV IN DRUGIH ZDRAVSTVENIH STROKOVNJAKOV ALI SODELAVCEV SVOJIM PREDPOSTAVLJENIM IN ČE JE POTREBNO, USTREZNIM ORGANOM.
- BABICA NIKOLI NE ODKLONI BABIŠKE NEGE ŽENSKI IN NJENI DRUŽINI OB NENADNEM PORODU. PRAV TAKO VEDNO NUDI NUJNO MEDICINSKO POMOČ IN POMOČ LJUDEM V IZJEMNIH RAZMERAH TER SE V SKLOPU DANIH OKOLIŠČIN ZAVZEMA ZA NAJBOLJŠO MOŽNO KAKOVOST ZDRAVSTVENE OBRAVNAVE.



KODEKS ETIKE ZA BABICE

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER - BABIC SLOVENIJE



OMEJITVE

• BABICA LAHKO ODKLONI BABIŠKO NEGO ALI SODELOVANJE PRI ZDRAVSTVENI OBRAVNAVI KADAR MENI, DA JE TO ZA NJO ETIČNO ALI VERSKO NESPREJEMLJIVO (UGOVOR VESTI). ZAVRNE TUDI IZVEDBO POSEGOV IN/ALI POSTOPKOV, ZA KATERA NIMA USTREZNIH STROKOVNIH ZNANJ IN IZKUŠENJ. OB TEM POSAMEZNIKI, KI JIH OBRAVNAVA, NE SMEJO BITI PRIKRAJŠANI.

• BABICA ODKLONI VSAKO BONITETO ALI DARILO, ČE JE TO MOGOČE RAZUMETI KOT PRIZADEVANJE, DA BI ZA POSAMEZNIKA V NJENI BABIŠKI SKRBI, ALI ZASE, DOSEGLA KAKRŠNOKOLI UGODNOST.

5. NAČELO: BABICA DELUJE ZDRAVSTVENOVZGOJNO IN PROMOVIRA ZDRAVJE.

• BABICA ZDRAVSTVENO VZGOJO USMERJA K ŽENSKAM, NJIHOVIM DRUŽINAM IN ŠIRŠI DRUŽBENI SKUPNOSTI. PRI TEM SPODBUJA ZDRAV ŽIVLJENJSKI SLOG, INFORMIRA O AKTIVNOSTIH, KI KREPIJO ZDRAVJE IN OZAVEŠČA O ŠKODLJIVOSTI RAZVAD.

• BABICA PREDSTAVLJA NOSEČNOST, POROD IN POPORODNO OBDOBJE KOT FIZIOLOŠKA STANJA V ŽIVLJENJU ŽENSK, PRI ČEMER SPODBUJA NJENA REALNA PRIČAKOVANJA GLEDE VARNEGA PORODA.

• BABICA JE NENADOMESTLJIVA PRI PRIPRAVI NA ODGOVORNO STARŠEVSTVO, NJENA ZDRAVSTVENO- VZGOJNA VLOGA PA POSEGA TUDI NA PODROČJE ZDRAVJA ŽENSK, SPOLNEGA IN REPRODUKTIVNEGA ZDRAVJA IN ZDRAVJA OTROK.

• BABICA SE ZAVEDA VPLIVA ŠKODLJIVIH OKOLJSKIH DEJAVNIKOV NA ZDRAVJE, ZATO JE ZAVEZANA K SKRBI ZA ZDRAVO OKOLJE. VSE VIRE (VODA, ENERGIJA, MATERIAL) IZKORIŠČA PREMIŠLJENO IN VARČNO. JE OKOLJEVARSTVENO OSVEŠČENA IN EKOLOGIJO PROMOVIRA V DRUŽBI.



KODEKS ETIKE ZA BABICE

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER - BABICE SLOVENIJE



6. NAČELO: BABICA SE ZAVEDA MEDSEBOJNE ODVISNOSTI NA STROKOVNEM PODROČJU IN SODELUJE Z DRUGIMI STROKOVNJAKI.

- BABICA NIKOLI NE ODKLONI POMOČI KOLEGICI. K TEMU JO ZAVEZUJE POKLICNA DOLŽNOST IN STANOVSKA PRIPADNOST.
- BABICA ZASERTIVNIM VEDENJEM PRISPEVA K DOBRIM MEDOSEBNIM ODNOSOM ZNOTRAJ ZDRAVSTVENEGA TIMA.
- BABICA PRI SVOJEM DELU SODELUJE Z RAZLIČNIMI STROKOVNJAKI PRI ČEMER SPOŠTUJE POKLICNO VLOGO IN ZNANJE VSAKEGA POSAMEZNIKA.
- BABICA JE SOLIDARNA DO DRUGIH BABIC PO SVETU. NUDI JIM STANOVSKO PODPORO PRI RAZVOJU STROKE. V PRIMERU ELEMENTARNIH IN DRUGIH NESREČ JIH PODPIRA IN JIM NUDI POMOČ.
- BABICA DELUJE V SKLADU Z DOKUMENTOM OSEBNOSTNA IN POKLICNA PODOBA BABICE.

7. NAČELO: BABICA SI PRIZADEVA ZA VSEŽIVLJENJSKO UČENJE, ZA ŠIRITEV STROKOVNEGA ZNANJA IN ZA RAZISKOVALNEGA DELA.

- BABICA SKRBI ZA SVOJ STROKOVNI IN KARIERNI RAZVOJ.
- BABICA SLEDI STROKOVNEMU NAPREDKU IN SE ZAVZEMA ZA UVAJANJE NOVIH METOD DELA, KI ZAGOTAVLJAJO VEČJO KAKOVOST BABIŠKIH STORITEV.
- BABICA PODPIRA IN IZVAJA RAZISKOVALNO DELO NA PODROČJU BABIŠTVA IN SE ZAVZEMA ZA PRAKSO, KI TEMELJI NA DOKAZIH. AKTIVNO SODELUJE TUDI PRI RAZISKAVAH NA DRUGIH PODROČJIH ZNANOSTI.
- BABICA SODELUJE PRI IZOBRAŽEVANJU ŠTUDENTOV BABIŠTVA, DIJAKOV IN ŠTUDENTOV DRUGIH ZDRAVSTVENIH VED IN BABIC V PRAKSI.



KODEKS ETIKE ZA BABICE

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER - BABIC SLOVENIJE



VIRI

- USTAVA REPUBLIKE SLOVENIJE (1991). DOSTOPNO NA: [HTTP://WWW.DZ-RS.SI/?ID=150](http://www.dz-rs.si/?ID=150) <17.12.2010>
- KODEKS MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE (2005). DOSTOPNO NA: [HTTP://WWW.URADNI-LIST.SI/1/CONTENT?ID=97901](http://www.uradni-list.si/1/content?id=97901) <17.12.2010>
- MEDNARODNI KODEKS ETIKE ZA BABICE – PREVOD (2005). DOSTOPNO NA: [HTTP://WWW.ZBORNICA-ZVEZA.SI/DEFAULT.ASPX](http://www.zbornica-zveza.si/default.aspx) <17.12.2010>
- DEFINICIJA BABICE – PREVOD (2005). DOSTOPNO NA: [HTTP://WWW.SEKCIJA-BABIC.SI/NEWPAGE/](http://www.sekcija-babic.si/newpage/) <17.12.2010>
- ZAKON O PACIENTOVIH PRAVICAH (2008). DOSTOPNO NA: [HTTP://WWW.URADNI-LIST.SI/1/OBJAVA.JSP?URLID=200815&STEVILKA=455](http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200815&stevilka=455) <17.12.2010>
- SKOBERNE M (2003). BABIŠKA ZAPRISEGA. V: KRALJ B, NAVINŠEK S, UR. BABIŠTVO SKOZI ČAS: ZBORNIK OB 250-LETNICI USTANOVITVE BABIŠKE ŠOLE V LJUBLJANI. LJUBLJANA: VISOKA ŠOLA ZA ZDRAVSTVO.
- AUSTRALIAN NURSING AND MIDWIFERY COUNCIL (2008). CODE OF ETHICS FOR MIDWIVES IN AUSTRALIA. DOSTOPNO NA: [HTTP://WWW.MIDWIVES.ORG.AU/SCRIPTS/CGIIP.EXE/WSERVICE=MIDW/CCMS.R?PAGEID=10038](http://www.midwives.org.au/scripts/cgiip.exe/wservice=midw/ccms.r?pageid=10038) <17.12.2010> NEW ZEALAND COLLEGE OF MIDWIVES (2005). DOSTOPNO NA: [HTTP://WWW.MIDWIFE.ORG.NZ/INDEX.CFM/1,179,530,0,HTML/CODE-OF-ETHICS](http://www.midwife.org.nz/index.cfm/1,179,530,0,html/code-of-ethics) <17.12.2010>
- COLLEGE OF MIDWIVES OF BRITISH COLUMBIA (1996). CODE OF ETHICS. DOSTOPNO NA: [HTTP://WWW.CMBC.BC.CA/PDF.SHTML?REGISTRANTS-HANDBOOK-11-04-CODE-OF-ETHICS](http://www.cmbc.bc.ca/pdf.shtml?registrants-handbook-11-04-code-of-ethics) <17.12.2010>



KODEKS ETIKE ZA BABICE

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER – BABIC SLOVENIJE



DOTIK

KO SE NAS PRVIČ KDO DOTAKNIL JE,
TO BIL DOTIK JE MEDICINSKE SESTRE – BABICE.

ČE SREČO SMO IMELI,
DA V ČASU ROJSTVA SMO NA TÁKO NALETALI,
KI NAM Z DOTIKOM DALA ČLOVEŠKO JE TOPLINO,
ALI NA DRUGO BABICO,
KI V SVOJ DOTIK SPOSOBNA DATI JE BILA SAMO RUTINO.

LJUDJE, KI V PORODNIŠNICI DELATE,
ALI SE VSI ZAVEDATE,
DA PRVIČ NOVEGA **ČLOVEKA** SE DOTAKNETE?!

V VAŠEM DOTIKU NAJ BO VEDNO SPOROČILO:
VESELI SMO, DA SI SE NAM RODIL,
MOGOČE MANJKAL SI PRAV TI,
DA SVET V LEPŠEGA SE SPREMENI!

IN MATERI Z DOTIKOM SPOROČITE,
DA ROJSTVA SE OTROKA VESELITE,
DA MNOGE NA TEM SVETU PRVI STE DRŽALI,
PRAV DANES PA STE TU SAMO ZATO,
DA NJEJ BI POMAGALI.

VERA ŠTEBE, PROF.PED.



KODEKS ETIKE ZA BABICE

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER - BABIC SLOVENIJE



PRIPRAVILE

RENATA NAHTIGAL

MAG. ANA POLONA MIVŠEK

GORDANA NJENJIĆ

ANITA PRELEC

MIHAELA SKOBERNE

MARINA VELEPIČ



KODEKS ETIKE ZA BABICE

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER - BABIC SLOVENIJE

**KODEKS JE BIL SPREJET NA SKUPŠČINI
ZBORNICE-ZVEZE 26.3.2011**

